

turissya

2a. ÈPOCA

TOSSA DE MAR - GENER 1991

ANY II - NÚMERO 4

200 PESSETES

MISSA DE SANT RAMON A LA MAR MENUDA

Foto Jaume Moré

Edita:
Ajuntament de Tossa de Mar

Redacció i administració:

Carta de l'Alcalde

Per al començament del 91 em diuen que correspon un altre exemplar de la revista Turissa i encara que diem any nou vida nova, em sembla que vida nova res de res: a seguir procurant complir amb les nostres obligacions i punt.

Bé, s'acabat l'any i ara no crec oportú aquí fer uns balanços del que ha estat, ja tothom individualment l'ha fet el seu balanç i ningú hi pot afegir ben res del que cada u ha aconseguit de l'exercici de l'any passat. Per tant, ben aviat ens haurem de preparar pel que tenim al davant, intentant de sortida situar-se i no perdre avantatge a fi de treure el màxim de profit de la situació que se'ns vagi presentant.

Ara a l'hivern, segur que tothom ha tingut temps de reflexionar i amb vacances curtes o llargues i sobre aquest bàsic assentament, les decisions que s'han pres ja marcaran també el camí a seguir.

Per part municipal i dins la mesura que dicta la prudència s'ha procurat que les obres que estorbaran més aviat, siguin les prioritàries a començar i acabar, però avui dia moltes vegades les dificultats de tota mena superen les millors intencions, principalment quan dins les mateixes s'hi troben diferents institucions oficials. En aquest apartat hi tenim el Passeig de la Mar Menuda que faran el Departament de Ports i Costes de la Generalitat i l'Ajuntament, el col·lector d'aigües negres des d'aquesta platja fins davant l'Hotel Ancora, a càrrec del Consorci de la Costa Brava i l'Ajuntament, la rotonda davant la Caserna de la Guàrdia Civil, Generalitat i Ajuntament, la fase definitiva del mur de contenció de Cas Cremat, que faran el MOPU i l'Ajuntament, i l'endegament del carrer i plaça del museu de la Vila Vella, a càrrec de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge i l'Ajuntament.

A l'AVINGUDA de la Palma, l'obra és coberta pels veïns i per l'Ajuntament.

A punt de començar tenim l'endegament de la riera de Tossa, tros del pont sobre la carretera de Sant Feliu i pas provisional al Mas Font, obra a càrrec de la Generalitat i de l'Ajuntament... i ja està quasi a punt de solfa la pista de patins al costat de la Terminal.

Això no és ni molt menys una mostra de l'activitat municipal, sinó que vol ser una demostració pràctica de l'interès que hi ha hagut a fi que totes les obres que deixen Tossa panxa enlaire, es comencin a temps per empenyar menys.

Encara a cavall de les Festes Nadalenques, que és quan, obligat per la premura de la publicació, estic escrivint aquestes ratlles no m'agrada embarcar-me sobre un paller de xifres. Crec que fent cas a les dites més populars que diuen que de Nadal a Sant Vicenç tot són festes i mal temps, ara el mal temps no compte gaire, però molt més les Festes.

Així de retallada, com a caient serrell, tocaré que enguany hem allargat l'envelat procurant que amb la seva pràctica polivalència serveixi igualment per ferrar una corbata o fer un nus a un ou, val l'expressió ja que el calendari marca el 28 de desembre.

Haurem tingut doncs, abans de la Festa Major d'hivern, ocasió per "estrenar" l'envelat, aprofitant-lo fins l'última engruna, per tal que els dies de Festa siguin això, festa, omplint-los de contingut, o sigui, participant-hi i gaudint-ne com més millor.

Finalment, ara que estem a començament d'any nou, amb aquest número de Turissa, i aprofitant la vostra reconeguda indulgència, deixeu-me per acabar que desitgi que tots absolutament tinguem amb el 91 el vent més favorable que l'any passat. Així vosaltres i també el poble de Tossa en gaudirà dels resultats.

Moltes gràcies.

L'Alcalde.

Un record de sa meva àvia Xiqueta

Pels voltants dels anys cinquanta, recordo que jo devia tenir sis anys, a l'hivern sa meva àvia solia venir a casa a passar l'estona al vespre, i fèiem petar la xerrada a la vora del foc amb els meus pares i germans. Era el mes de desembre, al voltant de les festes de Nadal i algun dia l'àvia em feia anar a comprar neules a "Can

LA MEVA ÀVIA "XIQUETA", FRANCESCA GOTARRA I HORTES

Ramonet" i les menjàvem havent sopat amb una escudella de cafè amb llet. Vivíem al carrer "Puente Viejo" núm. 18, a un primer pis amb una escala recta i a uns 20 m. de sa platja. Recordo que la meva àvia em feia "cagatió" mentre anava parlant amb el meu pare de ses xarxes que ella remendava per l'estiu. Ja és costum cada any per aquest temps de Nadal parlar del Pelegrí i el vot del poble i a mi sempre m'agradava molt que sa meva àvia m'expliqués tot el referent a la pesta i al pelegrinatge del vot del poble.

ESGLÉSIA DE VILA VELLA, ON ES VA CONSOLIDAR EL VOT DEL POBLE.

Començava dient-me que cap als anys 1.400, a Tossa hi havia una pesta que es moria molta gent i havia una família que vivien al carrer "Tregaderos", dels quals se'ls morí els quatre fills i el seu marit. Llavors aquella dona molt horroritzada va marxar corrents del poble i quan va ser a les afores al lloc anomenat "la Creu de Maserra" es va trobar amb un personatge damunt d'un cavall i la dona li va dir que no anés a aquell poble perquè hi havia una gran pesta per la qual cosa es moria molta gent.

Aquell personatge que era Sant Sebastià, li va contestar: "Bona

dona torneu al poble i aquell sant que teni darrera la porta de l'església, abandonat, ple de pols i teranyines, venereu-lo i poseu-lo en un altar. Després, agafeu un xai i el poseu damunt sa torre principal, del costat que es torni negre, voldrà dir d'on ve la pesta i així fareu penitència". El xai es va tornar negre del costat de llevant, i la pesta va desaparèixer. Llavors la gent del poble en senyal d'agraïment a Déu Nostre Senyor i al Glorios Màrtir Sant Sebastià, que va intercedir pel poble de Tossa, varen prometre que anirien un cop a l'any a peu, per la diada de Sant Sebastià, tota la gent del poble que hi pogués anar, portant aquest Sant, dalt d'un tabernacle a la capella més propera del costat que venia la pesta i que estés

ANTONI FERRER I BOADA. PARE PELEGRÍ

dedicada a Sant Sebastià, (segons m'anava explicant sa meva àvia). Varen anar a l'ermita que hi ha al terme de Palafrugell, al costat del mar, on hi anaren set o vuit anys, però els era molt difícil perquè estava molt lluny i haver de travessar tota la serralada costera de muntanyes, era molt penós. Aleshores, el poble de Tossa va decidir demanar disculpes al Papa de Roma per canviar l'estructura del vot i varen sol·licitar que hi anés un sol home vestit de pelegrí en representació del poble de Tossa i la gent que el volgués acompanyar i anar a una ermita dedicada al Sant més aprop com la de Santa Coloma de Farners, i el Papa de Roma els donà el beneplàcit. I així, al llarg dels segles s'ha anat complint el vot del poble que feren els nostres avantpassats.

També m'explicava l'àvia que alguns anys, ella havia anat a seguir-lo i un any a principis d'aquest segle, es varen trobar amb un incident molt desagradable. Anava el Pare Pelegrí i una vintena de persones, i quan varen ser al terme de Vidreres els hi va sortir una colla de gent i els insultaren dient-los-hi "llanuts", i els tiraven tarrosses i es burlaven d'ells. Però el Pare Pelegrí va dir a la gent de Tossa que el seguia que anessin resant sense escoltar-los. I així, sa meva àvia m'anava explicant casos i anècdotes com per exemple una vegada a l'any 1946 i que era pelegrí en Tonet Ferrer i Boada. Va ploure tots dos dies, és a dir, tant a l'anada com a la tornada. Eren unes trenta persones, anaven amb paraigües i mantes a s'esquena, i a més a més, tingueren que dinar drets. Arribaren a Santa Coloma de Farners tots ben molls.

Els anys han anat passant i recordo de petit, quan era la diada de Sant Sebastià que encara no anava a la missa del Cantar, cap a les vuit del matí, anava a la font del portal, al costat de "Ca na Roseta Prim", i mirava com passava la processó i el Pare Pelegrí. M'impressionava molt, ja que el vot del poble, el Pelegrí, els tossencs ho portem molt arrelat dins nostre.

JOAN JOSEP RIBAS I COSTUMERO

UN ATAC PIRATA A LES MARS DE TOSSA

Des de molt antic i fins entrat el segle XIX, la pirateria va ser un perill constant per a les comunitats establertes al llarg de les costes de la Mediterrània. Durant els segles XVI-XVII, les viles del litoral català patiren assalts i saqueigs. Tristament cèlebres foren els de Cadaqués i Palamós. Tot i les victòries de Malta (1565) i de Lepant (1571), la pirateria continuà representat un problema greu per al comerç marítim.

En aquesta guerra no declarada i sense fronteres, els enemics principals eren els sarraïns. El perill sovintejava com la fúria dels elements, els naufragis i les epidèmies. Era un element més de la vida quotidiana. Encara avui ens ho recorden la toponímia i les *torres dels moros*. Qui a la nostra vila no coneix la torre de Pola, la torre de Can Magí, el torrent dels Moros o la cala Morisca? Les mars de Tossa, amb llurs cales i llocs on poder fer aiguades, es prestaven als atacs de sorpresa.

Avui us parlaré d'un d'esdeveniment a cala Giverola.

El fet no té res d'espectacular. No hi va haver ni tirs, ni morts, ni presoners. Però és, justament per això, que es fa interessant, car representa un fet de la vida quotidiana, un fet que podríem definir normal, dins el context de les relacions entre dos mons.

Corria l'any 1599, el 4 de setembre, per més senyes, quan el patró Joan Gener feia vela, cap a les cinc del vespre, des de l'Escala a Calella, la seva vila, en companyia de dos mariners: Toni Rabassa i Toni Bruguera. Havia carregat en el llongro faves, sègol i dues quarteres i mitja de blat. El temps era favorable i la navegació esperançadora. A punta de sol, després d'una nit tranquil·la, es

trobaren a l'altura del cap de Giverola, quan veieren arribar, des mar en fora i ràpida com un ocell de rapinya, una galiota sarraïna. Que podien fer tres pacífics mariners contra una quarantena d'homes armats i disposats a tot? Prengueren l'única resolució possible: abandonar el llongro i guanyar la costa amb l'esquif. Era possible que els pirates s'acontentessin del botí i els

Rabassa, aleshores procurador de l'abat i cònsul de mar, amb el patró Miquel Rabassa i el mariner Grau Morè per pactar el preu del rescat. Així, quan els calellencs hi arribaren, tingueren una bona sorpresa: per recuperar el vaixell i la càrrega havien de pagar 70 ducats d'or (84 lliures barcelonines). Una suma gens negligible que segurament manllevaren

TOSSA - Giverola

Giverola en el temps de l'atac pirata. Arxiu col·lecció J.J. Ribas.

deixessin escapar. A força de remes es dirigiren a la cala Giverola on pogueren desembarcar. La galiota posà proa en terra i entrà en la cala. Però els mariners havien aconseguit un avanç tal que pogueren escapar dins el bosc.

Els turcs, tornats a la platja, prengueren l'esquif i el llongro. El patró i els mariners, convençuts d'haver-ho perdut tot, s'encaminaren cap a Tossa per tal de demanar ajut i denunciar el fet.

Però l'arrais de la galiota, amb alguns dels seus, els havien precedit a la vila. Demanaren de parlamentar amb alguna autoritat i, a la platja, es posaren en contacte amb Jaume

i que pagaren irremissiblement. D'altra banda era una solució que satisfieia una mica tots. Per als turcs era més pràctic repartir-se els diners que emportar-se el vaixell i cercar, després, un comprador i per als calellencs la recuperació del llongro i de la càrrega significava limitar la pèrdua dins valor acceptables.

Joan Gener amb els seus mariners, Miquel Rabassa i Grau Morè, anaren fins a la galiota i allí reberen el llongro, que fondejaren a cala Giverola. Però, ja se sap, uns pirates "respectables" no podien ser honorats del tot: alguna cosa havien de robar. Així que, fet l'inventari, hom hi trobà a mancar l'esparcina, un ruixó, els

amants de guindar la mestra, l'orsa davant de la mestra, un barril nou, les dues quarteres i mitja de blat, un quartà d'oli, dos vessos de la vela del trinquet, quatre sacs, unes estovalles, tota la roba de vestir i de dormir, tot el pa que havien comprat per al viatge i l'espasa del patró.

Els quedava les faves, el sègol, el vaixell... i la vida. Podia haver anat pitjor. Finalment, decidiren continuar la navegació cap a Calella. Podien comptabilitzar l'atac i les pèrdues dins els infortunis corrents de la professió de mariner.

MARIO ZUCCHITELLO

(Conservo el document original en el meu arxiu)

Giverola en el temps de l'atac pirata. Arxiu col·lecció J.J. Ribas.

III APLEC DE SARDANES

El diumenge 14 d'octubre tingué lloc al pati de les Escoles Ignasi Melé i Farré el tercer aplec de la sardana, que amb participació de les cobles "Principal del Llobregat", "Genisenca" i "Ciutat de Girona" reportà la interpretació de 28 peces repartides en sessions de matí i tarda. Fou a l'audiència de tarda quan tinguérem ocasió d'estrenar dues inspirades composicions: "Sant Vicenç de Tossa" i "Gràcies, Francesc". La primera d'elles és original del compositor Josep Masó i Quer, fill de l'Armentera i resident a Olot. El motiu de la sardana es prou eloqüent donat que en la seva etapa d'intèrpret de fiscorn a la cobla de Llagostera prengué contacte amb la nostra vila, i com tants d'altres en restà captivat. "Gràcies Francesc" fou l'altre sardana d'estrena, essent original del mestre Lluís Duran i Masaguer, gran enamorat de la vila; aquesta obra està dedicada al

El trompeta Marcel·li Trias interpretant l'obligada "Per tu, Montse" de Mas Ros a l'Aplec d'enguany.

signant d'aquesta ressenya per l'amistat que ens uneix.

Malauradament, cap dels dos compositors fou present a l'estrena per motius d'edat i salut.

Com en d'altres anys, l'Agrupació Sardanista Tossenca va intentar recuperar alguna sardana antiga que tingués referència a Tossa, i enguany va oferir la grata sorpresa d'escoltar i ballar-ne una de molt bonica titulada "Fent coixi", que el mestre de Vidreres, Ramon Rosell (autor també de l'"Hostal d'en Coris"), va dedicar a Josep Serrat, que tocava la tenora a la cobla AMOGA al costat d'en Rosell. Assistiren a l'acte unes 200 persones, majoritàriament de fora -d'entre elles i per segon any consecutiu els del Casal de Jubilats de la Rutlla de Girona, amb en Pere Planella que ens dedicà

una poesia amb títols de sardanes-, fent palès un cop més que el grau de conscienciació cultural i l'esperit de poble es troben sota mínims, obtenint èxit únicament aquells esdeveniments amb gran aparell de propaganda, i de seguir així, d'aquí quatre dies tots ballarem sevillanes i ritmes foranis.

FRANCESC FONALLEDAS.

"EL MIRACLE DE SANT RAIMON DE PENYAFORT"

Pròximes les celebracions de les diades de Sant Sebastià i Sant Vicenç no oblidem que el dia 23 és Sant Raimon de Penyafort, copatró de la nostra Vila, i que com s'ha fet costum en els últims anys, els seus devots l'honoraran amb una santa missa al peu del penyal on la tradició situa el lloc de la platja de Tossa en el qual el Sant hi feu un dels seus miracles.

Segons Francisco Peña (1540/1612) Auditor i Decà de la Rota, promotor del procés de canonització, entre els d'altres futurs Sants, del de Raimon de Penyafort, després d'estudiar la vida del Sant "compilada en altres temps, augmentada per altres comentaris i cotejada en dos manuscrits d'antics autors" i en documentació impresa a Roma per "Hereus de Nicolas Muzio" el 1601, el miracle es produí de la següent manera.

"Com per a un mort o un moribund va obtenir el Sant, del Senyor, temps per confessar-se"

"En temps que Fra Raimon tornava de la Cúria, succeí que arribà al port que s'anomena Tossa, tenint per companys de viatge a quatre germans. Estant allà, esdevingué que un home, veí d'aquell lloc, de nom Barceló del Faro, mentre es dedicava a recollir la collita en un lloc proper, caigué sobtadament tan greument malalt que restà privat de la facultat de parlar, sens moviment i sens sentits corporals. Vençut així el vigor de la seva naturalesa, quasi tots el tenien per mort."

"En una barca el portaren els circumstants a aquell port on havien desembarcat els frares. I acostant-s'hi doncs així li havien demanat, Fra Raimon amb els seus companys, i altres moltes persones, començà a cridar al malalt amb fortes veus, com per a despertar-lo, i a preguntar-li si volia confessar-se dels seus pecats. No res respongué el malalt, ja que no podia entendre ni parlar, destituït com estava de l'ús dels seus sentits i sense forces corporals, fins el punt que no podia empassar-se ni un glop d'aigua, ni pogué ser despertat tirant-lo dels cabells."

"Llavors, Fra Raimon, condolgut més de la misèria de l'ànima que de la del cos, exhortà eficaçment als demés frares i a les altres persones que amb ell estaven, a que demanessin al Senyor i pel malalt, temps i gràcia per confessar-se. El que també va fer ell, agenollant-se."

"Adés d'aixecar-se de l'oració, confiant en la misericòrdia de Déu, cridà de nou al malalt pel seu nom, dient: Barceló, vols confessar? El qual, despertant-se, començà a obrir els ulls que abans tenia tancats com un mort, i respongué: -Vull, senyor i això és el que havia desitjat en gran manera.-"

"Retirant-se, doncs, tots, es confesà el malalt amb Fra Raimon, i departí amb ell llargament sobre la situació de la seva ànima."

"En acabar això, acostant-se els que s'havien retirat, i restant Fra Raimon al costat del malalt, i donant testimoni de la confessió del que s'havia confessat, aquest, no dient ja més paraules després de la confessió, s'adormí en el Senyor, lliurant el seu esperit al Creador"

D'aquest miracle en prengueren testimoni dos sacerdots assistents a l'acte "fent cas omís d'altres persones, perquè foren molts els que el presenciaren", l'Oficial del Sr. Bisbe de Girona, el Religios i Reverend Fra Benet de Bosch, Prior dels Frares Predicadors de Barcelona en la província de Los Baños, que ho testifica de la següent manera: "Salud perpètua en el Senyor: Rebut el testimoni de dos sacerdots sobre un miracle que per mediació del Venerable Pare Fra Raimon de Penyafort es dignà obrar el Senyor fa algun temps, us enviem la referida atestació, tancada amb el nostre segell; sempre disposats, en eixes coses i en les demés a fer, amb el favor de Déu, tot quant puga redundar en alabança, glòria i honor per a Vós i la vostra Ordre; pregant-vos m'encomaneu als mèrits i a les oracions del predit Venerable Pare, del vostre Convent i de Vos mateix".

Quant a la ubicació exacte del lloc del miracle, que la tradició diu que fou on dos beis en la roca de la Mar Menuda formen una creu que el Sant, amb el seu gaiato persignà, el periodista Ramon Rucabado, en un bell article publicat el dia 23 de gener de l'any 1948 diu que si això no es miraculós i es tracta d'un fenomen na-

tural al formar-se la roca, cal també venerar al Creador que senyalà aqueixa pedra com lloc predestinat per a una manifestació de omnipotència.

Líricament el fet inspirà el poeta Francesc Methu (1851/1938), Mestre en Gai Saber, President que fou, entre els altres accions culturals, de l'Orfeó Català i dels Jocs Florals de Barcelona, el següent poema, publicat en el llibre "TOSSA" del que ja en l'anterior número de "Turissa" en donàvem a conèixer un altre treball.

"LA MAR MENUDA I SANT RAMON"

Sant Ramon anava per mar
per tornar a la seva pàtria
el bordó feia de pal,
la capa feia de barca.
Per un voler del bon Déu
van fer pacte el vent i l'aigua;
pel pacte que varen fer
l'un l'empeny, l'altra l'aguanta.
Sis dies va per mar,
sis dies sense aturar-se;
quan es al dia setè,
veu les costes de la pàtria;
més no en veu la platja, no,
que es al peu d'una muntanya
quillada com un castell,
llisa com una muralla.
El vent no hi gosa bufar
i la mar hi es encalmada
Què ferà? Què no farà?
No sap pas cap on girar-se.
Estan en aquest fatig,
un àngel del Cel baixava:
-Cuiteu, Sant Ramon, cuiteu,
passeu-se'n a l'altra banda,
que un pastor s'hi està morint
i demana confessar-se;
per donar-li confessió
no hi ha capellà ni frare
i si vós no hi arribeu,
què en serà de la seva ànima?
Sant Ramon no sap que fer
ni com anar a l'altra banda;
el Sant se'n posa a resar
i el bon àngel l'hi ajudava.
Per un miracle del Cel,
s'esberlava la muntanya,
i pel freu que s'hi va obrir
l'aigua i el vent se n'hi va obrir
l'aigua i el vent se n'hi entraven;
se n'hi entrava Sant Ramon,
trobava el pastor acabant-se,
li rebia confessió,
l'absolvía i l'enterrava.
Lo bordó feia de creu
i la capa de mortalla;
l'animeta del pastor
amb l'àngel se n'empujava.
Per record de Sant Ramon
i per record del miracle,
entre la platja i el freu
la Mar Menuda ha quedada."

Si el Creador ha volgut fer una ofrena als tossencs de tan bell paisatge i fins hi tot fer en ell, amb la intercessió de Sant Raimon un fet prodigiós, es deure nostre defensar-lo d'afanyosos manipuladors, com també conservar la fe en el Sant, tal com la tingueren els nostres avantpassats, com es demostra en la Custòdia de la Parròquia, que data de l'any 1620, on figura la imatge del Sant juntament amb la de Sant Vicenç.

JOSEP VILÀ I ROCA.

Goigs que de temps immemorable se cantan en la vila de Tossa à son compatró el gloriós Sant Ramon de Penyafort.

Oh Gloriós Sant Ramon
natural de Penyafort,
recordauvos d' aquest poble
de Tossa que'n fereu port.

Ja vingué predestinat
quan de Roma vos partireu;
ab senyal de santedat
vostre poder descobrireu.
Aquest poble en aquell dia
de Vos rebé gran conhort
quan assi donareu la vida
à un home quasi mort.

Ja fou revelació
lo principi del miracle
nomenantlo Barceló
no conextent son llinatge.
Obra fou del Redemptor.
Salut, pau y gran conhort,
invocau pera nosaltres
Sant Ramon de Penyafort.

Oh! que gracia singular,
reberen tots aquell dia,
volentlo Vos confessar,
ple de goig y alegria,
ab gran veu Vos lo cridareu
creyent tots que era mort,
allí al cel lo penetrareu,
Sant Ramon de Penyafort.

De Jesús sou estimat
com se mostra clarament
puix foreu canonicat
per l'octau papa Climent;

ŷ Amávit eum Dominus, et ornávit eum.

protector tan excelent
de tots sou guia y confort
mostraunos vostre amor
Sant Ramon de Penyafort.

De Maria sou amat
y de son Fill gloriós,
de Papas sou estimat
de Reys erau confessor.
La clau teniu del Tresor
de la Gloria y segur port,
teniunos sempre en memoria
Sant Ramon de Penyafort.

Pare sant y dominico
foreu tot en Vos perfet,
en un semblan serafico
y en puresa elert,
alegrau als devots vostres,
en la vida y en la mort,
puix regnau eternalment
Sant Ramon de Penyafort.

Oh! dichosa gent de Tossa,
be podeu dir y contar
que'n haveu feta capella
y altar pera celebrar;
ha volgut Deu enviar,
per guia del segur port,
un frare tan singular
Sant Ramon de Penyafort.

Puig regnau eternalment
y gosau d' etern conhort
suplicam nos oigau
Sant Ramon de Penyafort.

ñ Stolam gloriæ induit eum.

OREMUS

Deus qui beátum Raymúndum pœnitentiæ sacramenti insignem ministrum elegisti, et per maris undas mirabíliter traduxisti: concéde, ut ejus intercessióne dignos penitentiæ fructus facere, et ad aeternae salutis portum pervenire valeamus. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Històries de bandolers

Entre els anys seixantes i setantes del segle passat i a conseqüència de l'estat d'anarquia deixat per la Tercera Guerra Carlina i la crisi política existent, així com de la davallada econòmica produïda per l'arribada de la fil·loxera, l'ambient imperant a les comarques de Girona afavorí que diverses colles de bandits hi duguessin a terme les seves corribandes.

Anar per mont era força perillós, tal i com ens ho recorden diversos topònims dels serrats dels voltants de Tossa: Es Homes Morts, la Creu de Fusta, sa Cova des Lladres,... Aquestes muntanyes, esmentades per Ferran Agulló en l'article en que es diu que batejà la Costa Brava, eren força majestuoses i exuberants, havent-hi peces de bosc mai tallat o pelat feia molts segles, com era el cas de la sureda que anava des de les immediacions de Can Federal i Sant Grau fins a Salions, llur capa d'humus assolia, en algunes parts, el metre de profunditat, enfonsant-se les cames qui hi passava. Tota aquesta riquesa natural desaparegué amb l'explotació que se'n feu per obtenir carbó quan la Primera Guerra Mundial, la qual cosa veiem reflectida, fent referència

a un altre paratge ben proper, en el comentari de Josep Berga i Boada contingut en el seu article "A Sant Baldri", publicat a la revista "Catalana" el 1919: "...La cobdícia que portà aquesta malehida guerra, ha fet repelar aquestes fondalades que abans, diuen, se veyen exuberants de verdor eterna que'ls hi donaven els immensos boscos de pins y alsines."

Dins d'un d'aquests suros centenaris que envoltaven el camí de Sant Grau, baumat a causa de la seva edat, els bandolers hi tenien un dels seus vigilants, tractant-se, potser, de la mateixa banda de la que Vicenç Esteban i Darder ha recollit la història referent a que segrestaren un mariner que anava a Sant Feliu per l'esmentat camí, essent alliberat quan, en veure'l el cap de la colla, aquest s'adonà que es tractava de l'home que, en certa ocasió, havent-lo trobat a ell de polissó al seu vaixell, havia actuat amb benevolença.

La gent dels pobles i encara més la de pagès, només començava a fer-se fosc, es tancava a casa i barrava la porta, si bé, de fet, els lladres també entraven de dia a les vil·les, com ho demostren els fets, també recollits per Vicenç

Les muntanyes de Tossa eren un bon amagatall per als bandits. Vista del Montgrós i el paratge de Can Samada des de Rossell. 1989.

Esteban, que succeïren a Tossa, quan en Cama de Boia o bé algú que se'n feia passar per ell entrà amb la seva colla i li robà el rellotge al rector, tallant-li d'un cop de sabre el cordó amb que el portava subjectat, ensurt que provocà el traspàs del mateix poc temps després. A Mont Llor, es trobaren les restes deixades en la seva fugida per la banda.

Joan Domènech i Moner, al seu Pregó de la Feta Major del 1983, recordà la notícia publicada a "El Distrito Farnense", el 17 de setembre del 1893, en que s'explicava l'intent de robatori patit per un tossenc, quan tornava a vil·la, poc tros després de sortir de Lloret, perpetrat per part d'un individu d'accent valencià, del qual se'n sabé sortir el primer malgrat haver estat a punt de rebre un tret.

El cas més famós a les comarques gironines fou, però, el del Rellotger de Creixells i la seva banda, que actuaren per l'Empordà i el Terraprim, generant moltes llegendes i fabulacions, havent recollit Josep Pla, als seus **Escrips Empordanesos**, totes les investigacions i recerques que havia dut a terme sobre la seva història. Despertà tanta imaginació aquest personatge que, inclús, es generà una versió dels fets en la que se'ls emmarcava a dins la comarca de la Selva, confonent, però, la figura del cap amb la del seu lloctinent, el Menut de Pins, dient-li "Rellotger Pins", la qual, recollida del seu besavi, a Caldes m'explicà, fa temps, el recordat Pere "Garriga". Sobre tot això, vaig publicar un petit escrit fa mesos, a rel del qual una amable persona, llur signatura no he pogut desxifrar, m'envià informacions referents al testament del Menut de Pins i una fotocòpia d'un full de diari de l'època relatiu a l'execució del Rellotger i els seus còmplices.

En Narcís Serra, el Rellotger, amb casa a Creixells, agregat de Borrassà, per la qual cosa també se l'anomenava Rellotger de Borrassà, efectivament, era rellotger d'ofici, sent molt ben considerat entre la gent benestant, els seus principals clients, així com en Bonaventura Gusó i Frigola, el Menut de Pins, havia estat masover alhora que fou un propietari rural a Pins, agregat de Vilopriu, deixant a la seva dona i els seus sis fills, en el testament que feu en ser condemnat, una casa de pagès i entre vint-i-cinc i trenta vessanes de terra de conreu i oliveres.

Intel·ligent i discret, no consta que el Rellotger robés a les cases on adobava els rellotges ni tampoc a la gent de bona posició. Sí ho feia, però, a les cases de segon ordre.

Tenia moltes lloques o informadors i estava alerta de les transaccions monetàries dels pagesos relacionades amb la venda de bestiar, etc., que, llavors, es feien en unces d'or. La versió selvatana, en canvi, diu que prestava diners a les persones empobrides i, quan aquestes li tornaven el deute, els hi feia cantar, amb molta gràcia, on guardaven els diners.

Les accions es planejaven a una pallissa anomenada Can Treseta, a la sortida de Creixells. Segons la versió selvatana, a Can Esteve, a Sant Llorenç i sempre de nit. Per dur a terme les malifetes es triaven dies de mal temps. El Rellotger, de vegades, cavalcava la seva euga blanca i la feina era enllestida ràpidament, fent servir ganivets, armes de foc no.

La decadència del Rellotger començà a rel de que, un dia, després de robar els de la seva colla a una dona que portava els diners amagats, al Pla de Sant Pau, a Girona, en trobar-la després ell, més endavant del camí i veure-la amb aspecte compungit, li preguntà el que feia al cas. Trobant, a continuació, als seus, per tal de dissimular els obligà a tornar a la dona el que li havien sostret. Aquesta, però, quan creien que ja seria lluny i no els veuria, observà que parlaven entre ells i, en escoltar el que deien, sentí al Rellotger recriminar als seus còmplices el fet de no haver dut a terme la seva norma: "els morts no parlen".

Segons la llegenda selvatana, la fi del bandit començà en intentar robar per un camí a un home i el seu fill, aconseguint d'escapar el noi, anant a refugiar-se a casa del Rellotger, a qui creia encara un bon home en no haver-lo reconegut durant el robatori perquè portava la cara tapada. Allà, hi trobà una dona, a la que explicà el que havia succeït i que els diners els portava ell amagats en un mitjó per indicació del seu pare. En sentir tot això, la dona el feu passar a una habitació i el tancà. En tornar Serra i obrir la porta, el noi ja s'havia escapat per una finestreta i havia donat l'alerta.

La veritable fi vingué, però, a rel del segrestament del recaptador de contribucions de Flaçà. En neutralitzar les forces de l'ordre als intermediaris que anaven a cobrar el rescat, el Rellotger s'enfurismà i acabà amb el recaptador, deien que en salvatge holocaust. A continuació i segons diu el diari de l'època, mercès a les "manyas y trasas" del carceller de Figueres, el senyor Menéndez, es localitzà a Serra i tots els seus. Un impressionant desplegament de guàrdies civils, que ja en començaven a haver-hi, prengué la casa del criminal, detenint-lo i trobant-hi tota mena de disfreses de religió amb les quals sembla que aconseguia entrar a les cases.

A les vuit de la matinada del dia 27 de juny del 1882, el Rellotger, el Menut, en Josep Savalls, la dona i el fill d'aquest i en Renyoc escoltaven sentència. Garrot per els tres primers i diset, sis i vint anys per els altres tres, respectivament. Al cap de vint-i-quatre hores i enmig de l'expectació d'una enorme gentada vinguda d'arreu, es donava garrot als reus, en Savalls desmaiat, a la Font del Rei, a Girona. Diuen que el Rellotger, mentre se li donava garrot, cantava: "Vint-i-nou n'he mort jo i, amb mi, seran trenta".

JOAN FLORENSA I JAUMANDREU

1990

CATEQUESIS

Com sabeu, aquest any la Parròquia ofereix unes xerrades mensuals per aprofundir sobre temes importants. Aquest mes, la germana Júlia Díaz, religiosa de Lloret de Mar, ens ha parlat de la Catequesi.

Entorn d'aquest tema, també jo voldria fer les meves reflexions: Abans de res, **què és la Catequesi?** Penso que ho podríem definir com l'acció per a la qual un grup humà, presidit per Crist, aprèn a respondre cristianament davant les situacions humanes.

Consideracions entorn d'aquesta definició: Sense relació humana, sense comunitat parroquial, **no hi ha Catequesi.**

No dono Catequesi. No faig classe de Catequesi. No es tracta de donar una lliçó magistral. No es tracta de saber... Sinó de viure.

Si jo no m'ho crec, el que dic, ja puc anar xerrant...

I si jo quedo sol davant del nen, envoltat d'un món hostil a aquest tema, ja puc anar tocant el flabiol...

Per això és indispensable la relació dels pares i catequistes i que els fills no aprenguin a casa un camí oposat al que han après a la Catequesi; o sinó, els pares, per què ens porteu els nens?

Fer la Comunió no és treure's el carnet de conduir, sinó que significa la plena participació de la vida del Crist, d'una vida que ho és tot, si sabem de què va. O no serà res si el dia de la primera Comunió és també el de l'última i entre altres coses significa només banquet, regals, desfilada de models... En definitiva, una gran despesa econòmica, inútil i absurda.

Els entesos diuen que l'home serà definitivament allò que és als vint anys.

Vol dir que fins a aquesta edat s'ha de posar tot l'esforç en l'educació integral dels fills, tant en l'aspecte humà com en l'espiritual.

Si els nens i nenes assistissin a la Catequesi, almenys durant l'edat escolar, podríem oblidar-nos de la preparació immediata a la Comunió i aleshores seria possible fer la Catequesi a través d'activitats: plastilina, murals, escoltar música, pel·lícules, diapositives, al camp lliure per contemplar la naturalesa... I això fa persones d'actituds, no de paraules solament.

Aquestes activitats són decisives per fer créixer la persona, les seves facultats, memòria (no una memòria mecànica), l'enteniment...

Veure quines són les seves inquietuds; què és el que ells mateixos demanen, desvetllar la seva creativitat amb treballs manuals, amb el que sigui...

En qualsevol activitat, buscar sempre la finalitat que volem aconseguir, sempre amb la connexió indispensable dels pares.

Experiència
Activitat
Descoberta
Reconeixement
Actitud
Confiança
Descoberta

La gran descoberta dels nens ha d'ésser la d'ells mateixos i de Déu.

Per això, tot l'esforç hauria de centrar-se en aconseguir que ells mateixos ens fessin un prec: **Parla'm de Déu!**

I la nostra feina, la d'ajudar-los a mirar la natura, segons el que diu en Miquel Estradé:

Vaig dir, tremolós, al sol ponent:
Parla'm de Déu!
El sol es colgà sense dir-me res.

Vaig dir al somni: Parla'm de Déu!
I el somni es convertí en realitat.

L'endemà al matí,
quan jo obria la finestra
el sol ja m'esperava somrient.

Vaig dir al rossinyol: Parla'm de Déu!
i el rossinyol cantà.

Vaig dir a l'ametller: Parla'm de Déu!
i l'ametller florí.

Vaig dir a la font: Parla'm de Déu!
I l'aigua brollà.

Vaig dir a la natura: Parla'm de Déu!
I la natura es va cobrir de bellesa

Vaig dir al meu fill: Parla'm de Déu!
I l'infant em va dir: Parla-me'n tu.

Vaig dir al meu pare: Parla'm de Déu!
I ell se'm quedà mirant i estimant.

Vaig dir a la mare: Parla'm de Déu!
I la mare em féu un petó al front.

Vaig dir al pagès: Parla'm de Déu!
I el pagès m'ensenyà a llaurar.

Vaig dir a l'obrer: Parla'm de Déu!
I ell va dir: Treballa i el trobaràs.

Vaig dir al pobre: Parla'm de Déu!
I em donà un tros del pa que es duia a la boca.

Vaig dir a l'amic: Parla'm de Déu!
I l'amic em va ensenyar d'estimar.

Vaig dir a l'enemic: Parla'm de Déu!
I l'enemic em va donar la mà.

Vaig dir a un nen: Parla'm de Déu!
I el nen em somrigué.

Vaig dir a un soldat: Parla'm de Déu!
I el soldat va deixar les armes.

Vaig dir a la gent: Parla'm de Déu!
I la gent m'estimà.

Vaig dir a la veu: Parla'm de Déu!
I la veu no va trobar paraules.

Vaig dir a la mà: Parla'm de Déu!
I la mà esdevingué servei.

Vaig dir al dolor: Parla'm de Déu!
I tu ja saps prou què em vas dir.

Vaig dir a la Bíblia: Parla'm de Déu!
I la Bíblia s'ofegà de tant de parlar-ne.

Vaig dir a Jesús: Parla'm de Déu!
I Jesús resà el Parenostre.

Vaig dir a Déu: Parla'm de Déu!
I Déu em va dir: Et parlaré de tu.

Mn. ENRIC

CARTES AL DIRECTOR

Sr. Director,

Som una colla de fidels a Tossa. Això vol dir que a Tossa hi tenim la nostra segona residència, però que si no fos per la feina, hi viuríem tot l'any. Estimem Tossa, jo crec que molt més que el lloc on ens guanyem la vida i hi venim caps de setmana i vacances. És per això que ens creiem en el dret d'escriure a la Revista Turissa per parlar d'una cosa que seria molt fàcil de solucionar i embelliria molt aquest estimat poble.

És el següent: venim notant que cada any al final de la temporada, els negocis, quan tanquen ho fan d'una manera que ens atreviríem a dir surrealista; és a dir, si al negoci hi ha vidres, els pinten de blanc o hi pengen robes poc escaients o hi posen papers de diari que als pocs dies cauen per terra.

Això quant a portes, finestres i aparadors. Ara, el que trobem més lleig és el que es fa amb tendals, llums i ferros de les façanes; amb bosses d'escombraries els tapen i els lliquen amb esparadrap o cordills.

Això fa molt lleig i a més dóna a Tossa un aspecte de poble abandonat, buit, que va en perjudici dels pocs establiments que queden oberts a l'hivern. No podríem entre tots, propietaris i Ajuntament, tractar de solucionar-ho?

Moltes gràcies.

UNA COLLA DE FORA

Estem completament d'acord amb aquesta "Colla de fora" pel mal efecte que fan alguns establiments que queden tancats a l'hivern. Els papers de diari, els vidres blanquejats, les bosses de plàstic tapant fanals i rètols, contribueixen a donar a la vila una sensació de poble abandonat que no ens afavoreix gens.

L'Ajuntament, a través de bans o cartes, ha demanat als industrials que al tancar els seus establiments ho facin d'una

manera digna, que no desmereixés la bona imatge de la població.

Creiem que alguns establiments han seguit aquestes indicacions, però cal que la resta prengui consciència de la mala impressió que donen i rectifiquin. Així ho esperem!

Sr. Director,

Sóc un afecionat a fer llargues caminades pels nostres boscos i per aquest motiu voldria informar-me de quines mesures pren l'Ajuntament per evitar que proliferin les runes, deixalles i restes de mobles que es troben als llocs més impensables i que destrueixen un entorn tan meravellós com és el de Tossa.

M'adreço a la Revista Turissa perquè, a més de demanar solucions, voldria que la gent en prengué consciència i es creés un estat d'opinió per evitar, dins el possible, la destrucció dels nostres boscos.

Tossa vol ésser un poble que lluita per la defensa dels animals i del medi ambient i per tant hauríem de començar per respectar i cuidar la natura que ens envolta i mirar d'oferir als nostres visitants –i a nosaltres mateixos– una imatge més acurada. No només hem de ser famosos per defensar, hem de demostrar també que ho creiem i ho practiquem.

La meua pregunta és: quines mesures es prenen per evitar-ho? Han pensat de castigar els infractors?

J.F.M.

La revista Turissa ha consultat fons municipals per saber el que es fa quan es detecten aquestes piles de runes i deixalles, que certament i amb massa freqüència es troben als boscos. El primer pas és tractar d'esbrinar per alguna resta o indicatiu què les ha dipositades i llavors se'ls hi mana retirar-ho. Està clar que malgrat que l'Ajuntament té un tractor i homes dedicats a la cura dels camins de bosc i rieres, si la gent no aprèn a estimar i cuidar la natura, no seran mai suficients.

Per altra banda, volem remarcar que hi ha un abocador municipal vigilat indicat per a totes aquestes deixalles i pel que fa als mobles i estris vells, els divendres és el dia que el Servei de Recollida d'Escombraries se'n fa càrrec.

TOSSA ESOTÈRICA

La Terra, aquest planeta on vivim i que és el tercer en l'ordre de distància al sol, està composta de diferents materials sòlids, líquids i gasosos localitzats molt irregularment i a diferents profunditats. La majoria de materials estan en repòs, però alguns es mouen, corren o s'expandeixen segons les pressions o temperatures a que estan sotmesos. Tot això fa que a cada

ca de la Selva, la formació geològica és d'origen primari, granit, quars i pocs materials més. És una gran massa compacta i sols té una falla a Terra Negra.

A Terra Negra, que hi coincideixen amb Tossa els termes de Vidreres, Caldes de Malavella i Llagostera, és un punt molt important, marca dues vessants pluvials, neix la riera de Tossa que recull tots els

amb aquest fins a la sortida al mar.

També a Terra Negra ens arriba la fall que produí el cataclisme del període Quaternari que transforma bona part de l'orografia d'Europa. S'enfonsà quasi la formació de muntanyes, anomenades "Catalano-Balears" i naixeren entre altres els Pirineus i els Alps, quedant, d'aquella formació muntanyosa, entre d'altres els testimonis de les Illes Balears, la formació del nostre prelitoral, etc.

A Terra Negra comença una pista forestal, passa per can Mundet i se'n va cap a Vidreres. A dos quilòmetres d'aquesta pista es troba Caulès, antic nucli rural al peu del Puig Ventòs de 423 m. d'altitud.

A Caulès o Caulers (que en llatí vol dir aigua calenta) hi ha qui creu que antigament hi sortia aigua calenta com a Caldes de Malavella i que les deus es taponaren. Hi ha moltes senyals que possiblement fos així, té la mateixa formació que Caldes i can Noguera té un pou que hi surt aigua picant.

De Terra Negra cap a l'est i després d'un seguit d'alts i baixes del terreny, arribem al Puig de Cadiretes (519 m d'altitud), pla de les "pinyaques", Montagut i can Cabanyes. Ja fora del terme de Tossa, tot aquest pla tan elevat, junt amb el massís del Montllor, presenta unes característiques diferents de la resta del terme. Tot són cúmuls de roques, senyal que tota aquesta part ha estat molt castigada pel pas dels segles.

Al costat oposat a la mar del Puig de Cadiretes, es troba el torrent anomenat Vallderroc. És un barranc de dimensions desproporcionades a la comesa que fa. Es diria que aquella fondalada és el resultat també, que durant segles, ha produït el pas de l'aigua, quan la realitat és que només hi passa la d'una vessant molt curta.

Vallderrec és com si fos el final del recorregut d'un gran riu que no hi és. No podria ser que aquest riu hagués estat enfonsat amb el cataclisme del Quaternari?

Finalment, de la vall de Tossa cap a

Roca del relotge (Montllor)

part de la terra i segons la composició del subsòl, aflorin radiacions que afecten la vida vegetal i animal i també són pols d'atracció atmosfèrics que atrauen o allunyen els núvols, es a dir que tot al voltant de la terra és ple de camps magnètics més o menys actius.

Tots aquests prolegòmens exposats són per passar a tractar del comportament magnètic dins el terme de Tossa.

El terme de Tossa que té 38,18 km2 forma part de la serralada de la comar-

torrents de la vall i ve a desembocar a es racó de la platja gran, essent el recorregut molt curt, en canvi tot el que plou de Terra Negra a can Noguera fa un recorregut molt llarg abans d'anar a desguassar a l'Estartit. En aquesta vessant, des de can Noguera fins a Santa Ceclina, les aigües pluvials són rebudes pel riu Reclar que passa pel Molí de la Selva, Vidreres i en el terme de Riudarenes aflueixen al riu Onyar, d'aquest al Ter a la sortida de Girona i

Lloret i de Terra Negra cap a mar, l'orografia no és tant dura. És a dir, que tot el cúmulo muntanyós no es tan desgastat i les muntanyes són menys elevades i amb més vegetació. Com a puigs destaquen els de sa Burrasa i el Puig Bei que no sobrepassen els 253 m. d'altitud. Encara que tocant els límits però ja en terme de Lloret, hi ha els de Rampagut de 281 m., Roca grossa de 274 m. i el de Rosell de 350 m. d'altitud.

Com es pot veure en aquest tractat topogràfic, el terme de Tossa està cercat de muntanyes més altes que els pobles veïns. Tot això crea unes condicions climatològiques especials. Les respostes a la majoria de perturbacions atmosfèriques així ho demostren exemple: totes

les nuvolades tempestuoses que venen per Terra Negra són fortament controlades pel magnetisme que en aquell lloc surt de la terra, les crema, desgasta i moltes vegades les esquiva. La gent de pagès de molts pobles de l'interior, quan s'alcen els núvols de la costa diuen: ja ha sortit la processó de Tossa!

Tot el mal temps que entra, si ve molt carregat, topa amb el Puig de Cadiretes que també fa que descarregui, en forma de llamps, el desviï cap a Sant Feliu i si fa peu al mar, llavors porta pluja per llevant.

Quan les pluges venen per Lloret, seguint la costa, no troben cap resistència, perquè en aquest costat, al contrari

de Terra Negra, que el camp magnètic és dur, aquí és dolç i a més hi compta la mar, que és el millor pol d'atracció atmosfèric.

El mateix succeeix quan el mal temps ve de llevant, de dins el mar.

Tota aquesta lluita que té la terra amb l'atmosfera afecta la vida vegetal i animal. Tractar dels efectes, pot ser tema per a un proper treball.

MANUEL BRUNET

Lloc de Caulès. Treball de fusta de Manel Brunet

JOSEP GALIMANY

Record de l'amic

Parlar d'en Josep Galimany es recordar l'amic present tots els dies en el record més viu. Eren tantes les seves qualitats que es fa inesborrable en la memòria. Tenia sempre la paraula adient i el gest adequat per a cada ocasió. Era el bon company que sabia posar-se a l'abast del seu interlocutor. Tenia bons sentiments i bon cor i mirava sempre de donar una estona amable a tots els que el voltaven.

Va venir a Tossa com estivejant en els primers anys de la nostra postguerra, abans de la represa del turisme estranger. Eren els estius amb colònia de Barcelona, al matí als banys de Can Claudi, tardes de tertulia a les terrasses dels bars del passeig de mar i ball de gramola totes les nits a les pistes d'en Biel i en Coris. Va ésser el moment immortalitzat pels pinzells d'en Rafael Benet.

També en aquella época van venir a Tossa els pintors, Emili Bosch Roger, Francesc Serra, Ramon Reig i Frederic Lloveras, tots ben aviat, amics d'en Josep Galimany i tots participants de les famoses tertulies de matí i tarda del Bar Coris. Allà es parlava de tot i s'opinava de tot l'opidable. Més tard s'afegiren a la reunió el pintor suís Paul Rickenbacher, el periodista Teodor Solans, el Doctor Antoni Carreras a més d'alguns tossencs i molts altres que amb fidelitat quotidiana assistien al cenacle. Josep Galimany, era un home de paraula fàcil i ocurrent, sempre trobava el mot just per continuar la conversa, era hàbil a proposar nous temes si el que es debatia no el creia encertat. Tenia un sentit de l'humor molt fi, parent d'aquella ironia característica de Catalunya, que sense ferir ni criticar permet parlar amb elegància de tots els caires de la vida.

Enamorat de Tossa i la seva gent, es va contruir una casa on passà llargues temporades amb la seva esposa, la Margarita. No paraven de rebre-hi visites. La casa i el jardí, amb unes mesures suficients d'equanimitat. Hospitalaris tots dos, van plantar-hi un

xiprer al costat de la porta, en senyal de que sempre podien acollir un vianant. Penso que tots ho havíem estat en un moment o altre.

Josep Galimany, si bé s'havia dedicat professionalment al món dels negocis, tenia aptituds per a l'art. Gran melòman, li encantava la música clàssica i havia tingut molt bona amistat amb la família Carreras-Granados, amb el violinista Antoni Brossa i amb molts altres personatges del nostre món musical. Ell, també al davant del seu piano feia llargues estones de música. Escrivia molt bé, moltes vegades m'havia dit que pensava en unes memòries. Haurien sigut ben interessats, ja que havia conegut a una infinitat de gent molt important dels que n'explicava curioses anècdotes. Sempre li havia agradat molt pintar i dibuixar. N'és una bona prova de que no va ésser cap els últims anys de la seva

Josep Galimany, a la porta de la Galeria Cau Serrat de Tossa.

vida, quan en el primer anys del Concurs de Pintura Rápida de Tossa, va guanyar el primer premi d'aquarel·la, per una obra que està a l'Ajuntament de Tossa, a l'Alcaldia i que representa la Vila Romana dels Ametllers. Amic dels pintors, Reig, Serra i Lloveras, tres grans artistes catalans i sempre amb avidesa d'aprendre dels grans mestres, seguint els seus consells, va dirigir les seves activitats artístiques

cap al dibuix i l'aquarel·la que va poder cultivar molt més, al gaudir d'una jubilació anticipada dels seu lloc de directiu empresarial.

Amb puntualitat de colegial assistia a les classes de dibuix de figura en el Cercle Artístic de Barcelona, on era distingit i admirat per tots els seus companys. A Tossa, durant varies temporades i per anys alterns, exposava la seva producció artística amb el suís Paul Rickenbacher a la Galeria Cau Serrat. Puc donar fe, que la mostra dels dos pintors era sempre el gran aconeximent artístic de la temporada. El tot Tossa passava per la galeria i em sembla que tant els dos artistes com el director i propietari en Dionís Serrat, devien quedar ben rendits al finalitzar la jornada, després de prodigar paraules amables i benvingudes a la multitud que hi assistia.

Els dos pintors, completament diferents en la forma d'expressar-se obtenien un gran èxit en tots els aspectes, prova palesa de la qualitat de la seva obra.

Fruit de les tertúlies i exposicions, varen ésser unes sortides artístiques pel indrets més pintorescs de les nostres comarques. Eren tota una bona colla d'amics, que uns amb el bon motiu de pintar i recollir bells paisatges i els altres per mostrar els llocs adients i companyar-los, s'organitzaven unes admirables excursions en les que es varen produir unes bones mostres de pintura.

Naturalment, cap al migdia, s'havien de reprendre forces i els guies locals, en Sebastià Coris, en Salvador Cantenys i en Dionís Serrat, bons coneixedors del país els portaven en els hostals més impensables que feien la felicitat de tots, gaudint de l'autèntica cuina casolana i catalana en la bona companyia amical.

També, Josep Galimany havia fet sortides a l'estranger, especialment a Anglaterra. Gran admirador d'aquest país, del seu paisatge i també dels grans mestres com poden ser Turner i Constable i altres. Sempre es tornava amb una bona colla d'obres artístiques.

La tertúlia de ca'l Coris, a Tossa

Li agradaven especialment els paisatges fluvials, les transparències de les aigües i dels arbres retallats sobre el blau del cel, emmirallant-se en els rius. Per a ell, eren com un repte que volia resoldre i que quasi sempre solia reeixir-ne.

S'havia integrat molt en el món cultural tossenc. Va participar amb entusiasme el primer anys en el Concurs de Pintura Ràpida, era membre de la Junta Assessora del Museu Municipal, membre fundador del Centre d'Estudis Tossencs, fundador amb altres artistes del Saló d'Estiu, i va ésser un dels organitzadors de la recollida d'obres d'art i la subhasta de totes a favor de l'artista llagosterenc Josep Calvet. Va ésser també i amb molta il·lusió, padrí de la festa d'Homenatge a la Vellea. S'entusiasmava amb qualsevol iniciativa i donava ànims i estímul perquè es portés a terme.

Durant la festa major de Sant Vicenç d'aquest any, a la Casa de Cultura i organitzat pel seu director en Josep S. Cullerell, es presenta una mostra de la seva obra artística que ens dirà la seva valua, solament en una faceta de les moltes que complementaven la seva personalitat, però que no dubto que tots els que vàrem tenir la sort de gaudir de la seva amistat, sempre l'anyorarem, ja que en sentim el buit des del dia 20 de juny de 1988, en que se'n va anar a la casa del Pare.

Tossa de Mar, gener de 1990

VICENÇ ESTEBAN I DARDER

MEDICINA NATURAL

• *Qué és la terapia de la polaritat?*

La terapia de la polaritat tracta d'harmonitzar les persones amb el seu medi ambient i amb la Natura. Saber que els nostres cossos estan formats per quelcom més que pell, ossos, òrgans, nervis i músculs constitueix la clau del concepte de polaritat: som energia. L'energia està governada per tres càrregues electromagnètiques: positiva, negativa i neutra. L'equilibri de la nostra ment, el nostre cos i el nostre esperit depèn de la comprensió de les relacions entre els diferents corrents i càrregues. La terapia de la polaritat és la ciència que equilibra aquests subtils corrents d'energia mitjançant l'amor, els pensaments i les actituds, l'exercici i una dieta adequada.

• *Amor*

L'energia de l'amor connecta el nostre esperit amb el Creador. Ha estat descrita com el corrent de l'ànima. L'amor és un sentiment desitjat per a tothom, i és difícil sobreviure sense ell. Hi ha amor per tot arreu; mirem al voltant nostre i veurem com s'expressa: les flors broten per primavera, una mare allela al seu fill, la gent se saluda amb un somriure, un arc de Sant Martí que creua el cel,... tot són expressions d'amor que podem trobar cada dia arreu del món. Però, per desgràcia, la recerca de l'amor ha portat a alguns d'un lloc a altre sense aconseguir cap fita. Tanca els teus ulls i penetra en el teu interior per sentir la teva ànima. L'amor ens hi espera allà. Hi ha estat sempre. No es pot comprar en cap botiga, es dona lliurement d'una ànima a una altra o de la Natura a l'home. Així mateix, el vehicle de la terapia de la polaritat és l'amor. La nostra fita com a practicants d'aquesta terapia ha de ser escoltar els altres, ser comprensius i no jutjar els actes dels altres. Prendre aquestes actituds permetrà que l'amor flueixi fàcil i clarament.

• *Pensament i actituds*

El cultiu d'un estil positiu de pensament és la clau de la salut i la felicitat. Totes les tensions, les energies bloquejades i les malalties s'inicien en la ment i després es manifesten en el cos. La por, els pensaments negatius, l'angoixa i l'stress creen totes les malalties perquè frenen el flux d'energia vital a l'interior del cos. Si eliminem les formes negatives del pensament augmentem el nostre benestar físic i mental. Un cos sa és el reflex d'una ment sana. Són dues parts inseparables. Nosaltres creem la nostra pròpia realitat i som responsables de les nostres accions, ¿per què ens lliguem a uns pensaments negatius que només aconseguixen desequilibrar-nos i emmalaltir-nos? Nosaltres mateixos podem reconvertir un pensament negatiu en positiu. El canvi és lent, però si som conscients dels nostres pensaments i dels obstacles que es puguin crear, les formes malignes deixaran d'existir gradualment. Llavors, la nostra existència serà més fàcil i tindrà un sentit i una finalitat més clara.

• *Exercici*

L'exercici clau de la polaritat és la posició a la gatzoneta, postura que està estretament relacionada amb la posició de

l'embrió en el ventre matern. Aquesta posició atrau els cinc elements (èter, terra, aigua, foc i aire) procedents dels raigs còsmics vitals. La posició a la gatzoneta és el mètode de la Natura per crear un cos sa. És un exercici fàcil de realitzar i és bo per a persones de totes les edats.

• *La dieta*

Quant a dietes no existeixen regles exactes, ja que es considera que cada persona és diferent d'una altra. Si estableixes un codi estricte de regles per controlar el consum d'aliments, et limites a tu mateix; i cada cop que fixem uns límits frenem el nostre desenvolupament i bloquegem la nostra energia vital. Gaudeix del menjar, menja amb amor, mira de no excedir-te i menja tot allò que t'equilibri i t'harmonitzi.

• *L'eucaliptus (Eucaliptus globulus)*

L'eucaliptus és un arbre que floreix durant tot l'any. És originari d'Austràlia i des d'allà fou transportat a Europa pels nombrosos europeus que durant els segles passats conqueriren i explotaren les riques terres australianes. L'eucaliptus s'ha aclimatat a Espanya, França i

Itàlia.

Aquest arbre gegantí és una de les plantes que més altament proclama la glòria de la Botànica. Les seves branques elevant-se vers el cel semblen proclamar en el temps: "Les meves fulles sempre estaran al servei i a la disposició de la humanitat".

Des del punt de vista medicinal, la infusió de fulles d'eucaliptus és un poderós remei contra la grip, el catarro pulmonar, la bronquitis, l'asma, la tisis, les afeccions de les vies respiratòries i les afeccions de les vies urinàries. La dosi per a una infusió és de mitja fulla per una tassa gran. Es bull durant un minut, es filtra i es beu afegint una mica de mel o de sucre. Per una curació definitiva és necessari prendre dos o tres infusions diàries.

Una de les aplicacions més útils de l'eucaliptus és el bany de vapor de pit i cap. Prenent bafes s'aprofiten els efectes de l'eucaliptus i s'aconsegueix l'eliminació de toxines i consegüentment una descongestió de totes les vies respiratòries. Per cada bany de vapor s'utilitzen de quinze a vint-i-cinc grams de fulles d'eucaliptus.

Una anècdota interessant sobre l'eucaliptus explica que durant una forta epidèmia de grip una dona diabètica d'un poble de Catalunya va prendre infusions diàries de fulles d'eucaliptus durant quinze dies per lliurar-se d'un fort catarro i per prevenir-se de la terrible epidèmia. Passat el temps d'aquestes malalties va tornar a la cura de la diabetis i va fer-se analitzar l'orina per saber la quantitat de sucre que contenia. El seu metge va quedar molt sorprès al veure la desaparició total dels símptomes diabètics i per comprovar-ho bé es van repetir les anàlisis dos dies consecutius, i en efecte, no li quedava ni rastre de diabetis!

M.D. SOLEY

Mai com ara l'ésser humà es complau en la pràctica de tota mena d'esports i, tocant l'estiu, de l'avidesa dels banys de mar.

Un diumenge qualsevol d'estiu, crec que a les platges de Catalunya, de Port Bou a Alcanar, hi poden haver ben bé un milió de persones, gent àvida de donar culte al sol i gaudir de l'aigua del mar.

La dona, l'home, els infants, cerquen delitosos la morenor del cos, lliures de robes, només amb les més mínimes peces de vestir. De vegades l'exhibició del cos és com una dèria col.lectiva, un paradigma esnobista que, sobretot en la joventut, es considera signe de progrés, de refinament, potser de benestar. D'altres s'ho miren com un símbol d'elegància moderna. Per aconseguir un bronzejat de pell, la gent es deixa torrar al sol hores i hores.

Veien d'aprop, o de lluny, tanta nuesa de cos, hom pensa en el privilegi que gaudim els humans en poder admirar la bellesa de l'anatomia humana per Déu creada.

El cos descobert ja fou celebrat a Grècia i considerat a la Roma dels cèsars. A Egipte, els vestits no amagaven el cos, sinó que el realçaven i accentuaven.

Segons relata el Gènesi, Adam i Eva vivien naturalment nusos, fins que en adonar-se'n es varen "vestir" les parts púdiques.

Com tot, el nu té diverses òptiques. És molt diferent contemplar un cos ple de bellesa -home o donafent bronze a la platja; tenir en braços un infant nou nat; admirar el quadre de "Les tres gràcies" de Rubens o veure una exhibicionista que practica el "strip-tease" provocador.

Llavors ens ve a la memòria aquell savi principi del "saper vedere" que els filòsofs de l'antigor tenien molt present per saber veure com cal un cos nu o amb la més mínima roba.

El mite de la nuesa té unes pautes socials que demanen,

Nu. Dibuix de Francesc Serra

tanmateix, intel.ligència i sentit estètic. Com la natura basteix arbres i plantes, com els animalons tenen llurs abrighalls, així el cos de la persona s'ha fet més vàlid en vestir-se. S'ha humanitzat. La nuesa atapeeix, embafa; el vestit adorna les formes, suavitza els defectes del cos, guarda les intimitats. Un nu pot revelar la més bella innocència o pot tenir les més secretes intencions.

Ara munió de gent perden l'oremus per una exhibició de pells morenes i bíceps fornits. Però aquests

mateixos éssers han socialitzat la nuesa del cos i això ha fet perdre, vulgues o no vulgues, l'essència i naturalitat de la nuesa. La fe en la natura, com renovadora de vitalitats i energies, no demana el zero de les nuses. Cada nu humà pot tenir una definició personal i un valor intrínsec. Veure la nuesa amb el "saper vedere" és una bellesa dels sentits i un triomf de la imaginació.

*Pere Vives i Sarri
Juliol 1990*

ELS POETES DE BABEL

TU NOMBRE

Estoy sentado, quieto,
solemne
y tras la frente
una palabra se enfila hacia la voz,
es suave y jugosa
como ese trozo de labio deseado.
Pero brotando a su lado
un pequeño surtidor de agua tibia la detiene.
No hay silencios
no hay gritos de dolor
tan sólo una eterna serenidad
al pensar en tu nombre
sin palabras.

12-12-90

ANTONI CANTILLO

Lentament el cel va anar caient damunt dels muscles
les teulades blaves de Tossa
com un somni de Chagall
començaren a esvaïr-se al davant dels nostres ulls,
nets de veus i d'oracles
dibuixarem la suavitat. Damunt les nostres ombres
diàries i cansades
empregueren un estrany ritual de tactes
i naufragis
i arribarem fins el caire de l'etern
allí.
Un crit va saltar poc a poc
fins les boques del bes.

11-12-90

ANTONI CANTILLO

Allí ho deixaré tot,
tot el que em va fer mal
em dol i em crema,
tot el que em nega el perdó.
L'injust i el deplorable
de mi i de tothom.
Allà on neix un horitzó de gebra
on hi moren gavines negres
en aquell petit racó
on tot hi cau i s'enfonsa,
allà on hi dorm la mort
potser allà, potser allà
ho deixi tot.

CLÀUDIA RONCAGLIA.

18-10-90

LA VILA VORA LA MAR

A na Montserrat Llonc, de *La Gàbia* de Girona

Vine, pintora, que t'explicaré com és
aquell poblet que vaig deixar vora l'arena,
prepara el cavallet, acomoda't el seient
i plasma els meus records sobre la tela.
Pinta'm un mar blau, tan blau, tan blau
que segons com es miri sembli negre
i posa-m'hi una Illa amb colors suaus
i gavines, i coloms,... i més enllà una vela.
Dues barquetes a rem, i pescadors
i un sol allà dalt, cap a l'esquerra
que il·lumini de costat –és mig matí–
i escampi sa claror, però que encara no enlluerna.
Espera! No endressis els blaus, que m'he oblidat
que el cel és diferent dels que coneixes
tria'ls bé, que el cel és diferent del mar
excepte en l'horitzó on es barregen.
Aquest blau del cel és... com t'ho diria jo!
com el blau del fons dels ulls d'una donzella
que canvien de color si mira en dalt o en baix
i amb el record d'algun minyó riu o li espurnegen.
Ai! què no donaria jo per tenir al davant meu
aquests tons de cel i mar que sembla que es mosseguen.
Veuràs, tanca tu també els ulls i no pensis en res
i escolta el xiuxiueig del vent que passa entre les hores.
Respira fons i deixa anar ben lluny
la imaginació o el pensament com orenetes
–no sents com se t'amara el cos
de perfum de pins de romanís i de ginesta?–
I si tens el cor obert de bat a bat
sentiràs el fregadís de les onades en l'arena
i no sabras mai si sents els batecs del teu cor
o el tuc-tuc del motor de la barca que feineja.
Corre, pintora, pren els teus pincells més bons
i dibuixem aquest Paradís Blau sense demora
que jo ja no te'n puc explicar gaire res més...
Se m'ha fet un nus aquí a la gola...

TRINITAT MUNDET PUJOL

Potser de tants anys ençà,
potser a través d'una esclatxa verge
que s'abandona minça afligint-se potser,
que descobreix,
fugaç com de tu l'ombra ja més oculta darrera el finestró.
De quina forma perfumes de pell fina i seda
els tèrbols grisos, la cambra que et roba de mi
potser junt la fredor de matinades,
potser mesclada amb els somnis i atrevida
davant els vents que els teus cabells desdibuixaren,
i potser sempre a l'espera.
Adolorit com enlloren els batecs,
sens gaire vida i només obsés d'aquell record que s'imagina.

TARRI

INSEGURETAT CIUTADANA

II LEGISLACIÓ VIGENT

Amb aquest article s'inicia a "Turissa" el tractament d'un seguit de qüestions prou puntuals i corrents a poblacions turístiques com la nostra, i que consistirà en analitzar els delictes i faltes més usuals a que es veu sotmesa la nostra comunitat.

Al llarg i ample de la temporada turística i molt especialment als mesos de pre-temporada, Tossa es va veure afectada per una onada de robatoris, fet que ens ha portat a iniciar aquests articles tot intentant aclarir alguns conceptes essencials pel que fa al FURT i la seva vessant diguem-ne agreujada: el ROBATORI.

El furt és el delicte bàsic dels anomenats "d'apoderament" i es troba regulat a l'article 514 del Codi Penal (en endavant CP) i consisteix en prendre les coses mobles alienes sense consentiment del propietari, amb ànim de lucre i sense emprar força a les coses ni intimidar les persones. El legislador pretén defensar el dret de la propietat reconegut constitucionalment a l'article 33.1 de la llei fonamental espanyola, tot i que altres corrents doctrinals també inclouen la possessió com a bé jurídic protegit.

Quan el valor de la cosa furtada supera les 30.000 pessetes el CP té estipulada una pena d'arrest major (oscil·la entre un mes i un dia fins a sis mesos tot dependent de les circumstàncies aplicables que varien en cada cas). Pel contrari si el valor del furtat no supera les 30.000 pessetes ens trobarem davant una falta de furt, no un delicte, i la pena es veurà reduïda a Arrest Menor (d'un dia a trenta dies). Aquestes penes no resulten excessivament llargues i junt amb possibles circumstàncies atenuants fan que en molts casos els reus d'aquests delictes no arribin a entrar a presó.

El robatori és l'altre tipus de delicte d'apoderament, i a tenor del 500 CP es divideix en dues modalitats: Apoderar-se de coses mobles alienes amb ànim de lucre concorregut: a) Violència o intimidació a les persones, b) Emprant força a les coses.

La modalitat de força a les coses inclou:

- Escalament: el terme va referit a entrar per exemple a una casa no utilitzant el mitjà normal d'accés i en condicions normals. Ho seria entrar per una finestra, balcó, lluern... tot i que fossin oberts.

- Emprar claus falses: el terme clau falsa pot abarcar des d'un rossinyol o clau mestre, a claus legítimes sustretes del propietari o altres claus legítimes no destinades pel propietari a aquella finalitat; així la Jurisprudència ha considerat robatori amb clau falsa el cas de la dona de la neteja que té una clau per anar a netejar i un dia la fa servir per anar a robar...

- Fractures interiors o exteriors: trencar parets, sostres, foradar el sol, fracturar armaris, caixes de seguretat, panys...

En el supòsit de que hom entrés a una casa per una porta oberta casualment i s'emportés una caixa forta per forçar-la posteriorment en lloc segur, el delicte de robatori s'hauria consumat igualment doncs hi ha ànim de forçar, que és determinant.

Referent a les fractures també es pot mencionar el següent cas: un ciutadà va pel carrer i li prenen la cartera tallant els pantalons: serà un robatori, si li sostreuen de la butxaca sense malmetre res: un furt.

La variant de robatori amb violència o intimidació a les persones comprèn els següents trets:

- Violència a les persones: com a mínim s'ha d'haver colpejat o maltractat d'obra sense causar lesió o causant-ne.

- Intimidació a les persones: amenaçar amb la producció d'un mal per aconseguir apoderar-se de l'objecte en qüestió. El mal ha de consistir en una falta o delicte, en un comportament antijurídic.

La violència o intimidació han de ser el mitjà per fer factible la finalitat que és l'apoderament.

En aquests termes queda inclòs l'anomenat "tirón", cas on la doctrina considera que quan no s'ofereix resistència serà un furt, posició força compromesa doncs com ha argumentat el propi Tribunal Suprem quan hom va caminant i els delinqüents estiren la bossa, ja hi ha una resistència diguem-ne "natural" que és producte de la reacció en forma d'impuls nerviós del propi organisme; altre postura suposaria requerir a la víctima que tingués quatre ulls i en veure la intenció del lladre obligar-lo a que el tirés per terra o el rossegés... circumstàncies que desgraciadament ja succeeixen quan el delinqüent realitza el delicte provist d'un mitjà de locomoció mínimament més ràpid que la velocitat a que pot caminar un ciutadà.

El robatori a l'igual que el furt varia la seva punibilitat a tenor del valor del robat: Arrest Major (un mes i un dia a sis mesos) si no sobrepassa les 30.000 pessetes i Presó Menor (sis mesos i un dia a sis anys) quan les supera.

Tant si es tracta de furt com de robatori, la determinació de la pena restarà subjecte al grau de realització del delicte en "l'iter criminis": temptativa, frustració o consumació. En aquest sentit el Tribunal Suprem es val de l'anomenada "Teoria de la Disponibilitat". Així si el delinqüent es sorprèn a l'interior de l'establiment es considera temptativa (no s'han realitzat tots els actes executius), si hi ha una persecució i el lladre encara no ha pogut disposar del objecte: amagarlo, donar-lo a un tercer... serà frustració, i si aquest ja n'ha tingut disponibilitat sentenciarà consumació. Aquestes

TAULA DE ROBATORIS

	1978	1980	1982	1985
BANCS	537	1921	1757	3427
COMERÇOS	1254	3971	3820	7703
DOMICILIS	128	1205	737	1410
FARMACIES	822	1413	843	1369
LLOCS SOLITARIS	55	1686	1830	10600

qüestions a priori poden semblar subliminals però la temptativa suposa aplicar la pena immediatament inferior en un o dos graus a la genèrica del delicte consumat, i la frustració el mateix en un grau, situació que fa recomenable esperar que el delinqüent surti de l'establiment o vivenda per poder-lo detenir i acusar-lo com a mínim de robatori en grau de frustració (sempre que tinguem garanties de que la detenció sigui factible).

La consumació, frustració o temptativa es fa extensiva a tots els individus participants: autor, cooperador simple o necessari...

Exemple: Sr. "A" autor de robatori en grau de temptativa.

Sr. "B" cooperador necessari de robatori en grau de temptativa.

El límit entre el robatori amb amenaces i els delictes autònoms de coaccions i amenaces condicionals es troba en l'exigència d'entrega immediata de la cosa o objecte en els casos de robatori.

El furt i el robatori (especialment l'últim) presenten molts altres aspectes, però el seu tractament ja es faria més complicat per al lector i tampoc entra en l'objectiu de l'autor que esdevingui un especialista en la matèria, sinó que prengui en compte aquesta informació que si més no li pot servir d'orientació en el cas de que algun dia sigui víctima d'algun d'ells.

FRANCESC FONALLEDAS.

NOTICIARI

• El 28 d'octubre, na Maria Olivé va fer 100 anys. Va ésser una festa molt emotiva. Les pubilles de Tossa la van rebre a la porta de l'església a les 12. Va ser molt emotiu quan, abans de començar l'homilia, mossèn Enric va demanar a tothom que aplaudís dret a na Maria. Sortint de missa a la porta de l'església, totes les entitats de Tossa van anar a felicitar-la i a portar-li un obsequi. L'Alcalde, en nom de tot Tossa, va fer un parlament felicitant-la. El dinar es va celebrar a l'Hotel Tonet i a les postres va actuar la Coral Tossenca i per cloure l'acte na Maria Olivé va recitar L'Escut de Catalunya. "A la que Sant Jordi empanyà, bandera de color blanc..." Per molts anys, Maria!

• A la Pinacoteca Municipal, del 10 al 22 de novembre es va exposar la Col·lecció Claret d'objectes referents a l'automòbil.

• El 15 de desembre, el Centre Excursionista, com cada any, va organitzar una marxa al Puig de les Cadiretes per posar un pessebre. Així es va començar a celebrar el Nadal a la nostra vila. A la Pinacoteca hi tingué lloc la VII Mostra de Pessebres i diorames nadalencs, els premis foren els següents:

- 1r. Premi. GREGORIO MORALES
- 2n. Premi. GERMANS COUSO-VILÀ
- 3r. Premi. GRÀCIA COMAS

També tingué lloc el concurs local de pessebres, enguany per 21 vegada.

Els premis foren els següents:

- Premi especial:** LAIA CULLELL
- 1r. Premi: AMAIA COUSO
 - 2n. Premi: ASSOC. JUBILATS TOSSA
 - 3r. Premi: DÍDAC CULLELL
 - 4rt. Premi: FIDEL AROMIR
 - 5è. Premi: JOSEP FERNÁNDEZ

En el concurs de pastissos, que tingué lloc el dia 30 de desembre, els premis foren:

- 1r. Premi: MARY WYNROE
- 2n. Premi: ENCARNA SOLER
- 3r. Premi: ANGUSTIAS AGUILERA

A La nit de Fi d'Any, vàrem estrenar l'envelat amb una animada revetlla amb l'actuació de l'Orquestra Flama de Farners i finalment el dia 5 de gener varen arribar els tres Reis de l'Orient i encara que es digui que l'any que ve per Reis no serà festa, esperem que a la nostra vila els Reis segueixin arribant cada 5 de gener.

LA CUINA DE NA ISABEL

LLAGOSTA A LA TOSSENCA

Per a 4 persones necessitem:

- 6 cues de llagosta
- 3 cebes grosses
- 2 o 3 cagalls
- 20-25 ametlles
- 2 trossets de xocolata

Primer de tot es talla la llagosta es passa per l'oli ben calent i es retira del foc.

Es comença a fer el sofregit amb força ceba i

poca tomata. Quan es cuit s'hi tira l'aigua i quan l'aigua arrenca el bull, la llagosta (l'aigua que no cobreixi la llagosta).

Es deixa fer xup, xup i mentrestant es fa una picada amb força ametlles, un trosset de xocolata sense llet i quan està ben picat es tira a la cassola. Una estona més de xup, xup i a la taula. (Aquest plat es pot deixar cuinat uns dies abans i resulta molt bo).

**BON PROFIT I
BONA FESTA MAJOR!**